

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Ligji Nr. 03/L-098

PËR BUJQËSINË DHE ZHVILLIMIN RURAL

Kuvendi i Republikës së Kosovës;

Në mbështetje të nenit 65 (1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës,

Me qëllim të krijimit të kornizës ligjore për zhvillimin e bujqësisë dhe të zhvillimit rural,

Miraton

LIGJ PËR BUJQËSINË DHE ZHVILLIMIN RURAL

KREU I
DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

Neni 1
Qëllimi

Qëllimi i këtij ligji është përcaktimi i politikave për zhvillimin e bujqësisë dhe zhvillimit rural.

Neni 2
Fusha e zbatimit

1. Ky ligj përcakton objektivat, masat dhe programin e politikave të bujqësisë dhe të zhvillimit rural në bazë të Planit për Zhvillimin Rural dhe Bujqësor.

2. Me këtë ligj përcaktohen dispozitat për ofrimin e shërbimeve publike bujqësore, kërkimit dhe trajnimin profesional, bazën e të dhënave dhe informacionin në fushën e politikës bujqësore dhe të zhvillimit rural.

Neni 3 Përkufizimet

Shprehjet apo termat e përdorura në këtë ligj kanë këtë kuptim:

“Bujqësia” nënkupton veprimtarinë ekonomike i cili ka si objektiv prodhimin e ushqimit për njerëz, kafshë, bimë industriale, bio karburante, si dhe produkte të tjera me origjinë bimore dhe shtazore.

“Fermë” nënkupton njësinë ekonomike bazë në bujqësi dhe veprimtarinë ekonomike që lidhën me të. Është një pjesë toke që kryesisht i kushtohet prodhimit dhe menaxhimit të ushqimit ose prodhimit blegtoral. Ferma mund të jetë në pronësi të një individi, një familje, një komuniteti ose mund të jetë në pronësi të një kooperative apo të një ndërmarrje.

“Produkt bujqësor” nënkupton produktet bimore apo shtazore, të cilat prodhohen në fermë dhe ato që rrjedhin nga faza e parë e përpunimit të këtyre produkteve.

“Produkt agro-ushqimor” nënkupton produktet bujqësore dhe produktet të tjera ushqimore të përpunuara.

“Politikë bujqësore” nënkupton politikën shtetërore për objektivat dhe masat që veprojnë drejtpërdrejt në tregjet agro-ushqimore dhe në të ardhura nga ferma.

“Politikë e zhvillimit rural” nënkupton politikën shtetërore për zhvillimin e qëndrueshëm të zonave rurale, në ndërlidhjen e tyre ekonomike dhe sociale si dhe në mbrojtjen e mjedisit.

“Strategjia e bujqësisë dhe zhvillimit rural” nënkupton objektivat afatmesme të politikës bujqësore dhe të zhvillimit rural, programin, masat dhe mënyrat se si Qeveria planifikon mbështetjen financiare në një periudhë kohore të caktuar për bujqësinë në zonat rurale.

“Plan veprimi” nënkupton dokumentin e nxjerrë në bazë të programit i cili përshkruan se si Qeveria do të zbatojë strategjitë në zona rurale dhe në periudha të ndryshme kohore.

“Plani Kombëtar për Bujqësi dhe Zhvillim Rural ” nënkupton Planin e nxjerrë në bazë të këtij ligji i cili përcakton politikat bujqësore dhe zhvillimin rural të Kosovës.

“Masë e politikës bujqësore dhe zhvillimit rural” nënkupton tërësinë e veprimeve dhe të mjeteve me të cilat arrihen objektivat e përcaktuara me këtë ligj.

“Bujqësia e qëndrueshme” nënkupton bujqësinë që nga ana ekonomike dhe sociale është e qëndrueshme dhe si e tillë për një periudhë të gjatë kohore nuk e degradon mjedisin. Koncepti i

bujqësisë së qëndrueshme është i bazuar në parimin e shumë funksionalitetit, duke nënkuptuar që bujqësia krahas produkteve fitimprurëse – ekonomike prodhon edhe të mira publike që lidhen me mjedisin, sigurimin e ushqimit, sigurinë ushqimore dhe ndërlidhjen rajonale dhe sociale.

“Grupe të marginalizuara” – nënkuptojnë grupet e ndryshme të popullsisë në zonat e thella rurale të cilët janë të lëna anash dhe nuk janë të përfshira në proceset e përgjithshme të zhvillimit të shoqërisë.

“Shërbimi publik në fushën e bujqësisë dhe të zhvillimit rural” nënkupton politikat qeveritare në ofrimin e shërbimit nëpërmjet programeve të saja, me qëllim të avancimit të mëtejshëm të sektorit të bujqësisë dhe zhvillimit rural.

“Njësia e pagesave për mbështetjen e bujqësisë dhe zhvillimit rural” nënkupton njësinë organizative të Ministrisë për mbështetjen e sektorit të bujqësisë dhe zhvillimit rural, e themeluar me këtë ligj.

“Kooperativë” nënkupton personin juridik apo fizik të bashkuar në baza vullnetare për të arritur qëllimet e përbashkëta ekonomike përmes veprimtarive të caktuara bujqësore.

“Ministri” nënkupton Ministrin e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural.

“Ministria” nënkupton Ministrinë e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural.

“Qeveria” nënkupton Qeverinë e Republikës së Kosovës.

Neni 4

Objektivat e politikës bujqësore dhe të zhvillimit rural

1. Me masat për zbatimin e politikës bujqësore dhe të zhvillimit të zonave rurale, synohet të arrihen objektivat e përgjithshme:

1.1. konkurrenca në prodhimtarinë bujqësore dhe atë rurale, e cila rritë aftësinë e saj konkurruese si për tregun brenda, ashtu edhe për atë jashtë vendit, e cila mundësohet nëpërmjet rritjes së produktivitetit dhe të efikasitetit të veprimtarive ekonomike në zonat rurale;

1.2. rritja e të ardhurave për popullsinë rurale, duke ngritur mirëqenien e saj nëpërmjet përmirësimit të kushteve të punës dhe të jetesës, si dhe duke krijuar mundësi të barabarta për të gjitha grupet e marginalizuara;

1.3 stabiliteti ekonomik, duke garantuar që prodhimi bujqësor të jetë i qëndrueshëm;

1.4. cilësia e prodhimeve të ushqimit duke garantuar që zinxhiri ushqimor është i një cilësie të qëndrueshme dhe i plotëson standardet e përcaktuara;

1.5. mbrojtja e qëndrueshme e mjedisit;

1.6. ndërlihdja e cila synon zvogëlimin e dallimeve ndërmjet niveleve të zhvillimit të rajoneve të ndryshme, duke zhvilluar aktivitete alternative dhe plotësuese që gjenerojnë punësim me qëllim të nxitjes për të jetuar në zonat rurale, duke fuqizuar biznesin e vogël dhe atë , të mesëm;

1.7. sigurimi i ushqimit që nuk shkakton efekte të dëmshme në shëndetin e njeriut nëse përgatitet dhe konsumohet sipas standardeve dhe kushteve të prodhimit.

KREU II

PROGRAMI, ZBATIMI DHE FINANCIMI I POLITIKËS BUJQËSORE DHE TË ZHVILLIMIT RURAL

Neni 5

Plani Kombëtar i Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural

1. Plani Kombëtar i Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural përmban Strategjinë e Bujqësisë dhe të Zhvillimit Rural i cili bazohet në analizën aktuale, objektivat afatmesme të politikës bujqësore dhe zhvillimit rural, masat, programet dhe veprimtaritë, në realizimin e këtyre objektivave, në vlerësimet efektive të më pasme si dhe në fondet publike të nevojshme të përdorura për zbatimin e politikave të bujqësisë dhe zhvillimit rural.

2. Plani kombëtar i Bujqësisë dhe zhvillimit rural hartohet nga Ministria e Bujqësisë në bashkëpunim me institucionet e tjera përkatëse, dhe me propozim të Qeverisë miratohet në Kuvendin e Kosovës.

3. Plani miratohet për një periudhë prej shtatë (7) vitesh.

Neni 6

Plani i veprimit për zbatimin e politikës së bujqësisë dhe zhvillimit rural

1. Qeveria në përputhje me Planin Kombëtar të Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, miraton planin e veprimit një apo shumë vjeçar për zbatimin e politikës së bujqësisë dhe zhvillimit rural.

2. Plani i veprimit përfshinë pjesën ose tërë paketën e masave të politikës së bujqësisë dhe të zhvillimit rural :

2.1. kushtet, kriteret dhe procedurat e prezantimit dhe të zbatimit të masave të politikës së bujqësisë dhe të zhvillimit rural;

2.2. mjetet dhe mënyrat e zbatimit si dhe kontrollit të zbatimit të politikës bujqësore dhe të zhvillimit rural;

2.3. procedurat e mbikëqyrjes dhe të vlerësimit të politikës bujqësore dhe të zhvillimit rural.

Neni 7 Financimi

1. Financimi për politikat bujqësore dhe të zhvillimit rural bëhet nga:

1.1. buxheti i Republikës së Kosovës;

1.2. donacionet; dhe

1.3. burimet tjera në përputhje me ligjet në fuqi.

Neni 8 Përfituesit nga masat mbështetëse

Përfituesit nga fondi i programit nëpërmjet masave, të cilat ndërmerren në kuadrin e politikës së bujqësisë dhe të zhvillimit rural janë fermerët, grupet e fermerëve, personat fizik apo juridik të cilët zhvillojnë aktivitete në sferën e bujqësisë dhe zhvillimit rural.

Neni 9 Aplikimet

1. Aplikimet për të përfitur fonde nga masat mbështetëse për politikat bujqësore dhe të zhvillimit rural mund të paraqiten nga një fermer, grup fermerësh, personat fizik apo juridik siç parashikohet me këtë ligj.

2. Përfituesit duhet t'i përdorin fondet në përputhje me qëllimin për të cilin ato janë dhënë.

Neni 10 Pagesa e mjeteve

Pagesa e mjeteve për zbatimin e politikave bujqësore dhe të zhvillimit rural bëhet nga njësia e pagesave për mbështetjen e bujqësisë dhe zhvillimit rural.

Neni 11

Dokumentet që duhen mbajtur

1. Përfituesit të cilët kanë marrë fonde nga masat mbështetëse duhet të mbajnë për një periudhë katër (4) vjeçare në vijim, duke filluar nga data e lëvrimit të fondit, dokumentacionin i cili është përdorur për përfitimin e fondeve.
2. Dokumentacioni që duhet mbajtur nga përfituesit përcaktohet me akt nënligjor nga Ministria.

Neni 12

Njësia e pagesave për mbështetjen e bujqësisë dhe zhvillimit rural

1. Njësia e pagesave për mbështetjen e bujqësisë dhe zhvillimit rural themelohet në kuadër të Ministrisë dhe ka kompetencat si në vijim:
 - 1.1. zbatimin e masave të politikës bujqësore dhe të zhvillimit rural;
 - 1.2. hartimin e raporteve dhe të analizave në përputhje me zhvillimin e bujqësisë;
 - 1.3. ngritjen dhe funksionimin e sistemeve të integruara të administrimit dhe të kontrollit;
 - 1.4. ngritjen dhe zbatimin e sistemeve të informimit të tregut;
 - 1.5. krijimin dhe mirëmbajtjen e bazës së të dhënave të nevojshme;
 - 1.6. zbatimin e masave të kontrollit dhe auditimit të brendshëm;
 - 1.7. inspektimin e fermerëve dhe subjekteve që kanë përfituar nga fondet e programit për bujqësinë dhe zhvillimin rural.
2. Njësia e pagesave për mbështetjen e bujqësisë dhe zhvillimit rural zbaton programe të mbështetjes ndërkombëtare për bujqësinë dhe zhvillimin rural.
3. Organizimi, funksionimi dhe puna e njësisë, përcaktohet me akt nënligjor nga Ministria.

KREU III MASAT E POLITIKËS BUJQËSORE

Neni 13 Parimet mbi të cilat bazohen masat e politikës bujqësore

Masat e politikës bujqësore, duhet të harmonizohen dhe të zbatohen në përputhje me parimet e barazisë dhe të efikasitetit.

Neni 14 Format e mbështetjes së brendshme

Mbështetja e brendshme për produkte bujqësore dhe agro-ushqimore zbatohet përmes masave për stabilizimin e tregut.

KREU IV MASAT E POLITIKËS SË ZHVILLIMIT RURAL

Neni 15 Qëllimi i masave

1. Masat e politikës së zhvillimit rural mbështesin:

1.1. përmirësimin e konkurrencës së bujqësisë dhe të industrisë agro-ushqimore në zonat rurale;

1.2. menaxhimin e tokës dhe mbrojtjen e mjedisit;

1.3. përmirësimin e cilësisë së jetës dhe kurajimin e shumëllojshmërisë së veprimtarive ekonomike në këto zona;

1.4. përmirësimin e qeverisjes dhe mobilizimin e potencialeve lokale zhvillimore të zonave rurale, si dhe krijimin e iniciativave lokale.

2. Masat propozohen me Planin Kombëtar të Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural dhe rregullohen nëpërmjet Planit të Veprimit.

3. Mënyra e zbatimit të këtyre masave dhe kriteret e mbështetjes përcaktohen me akt nënligjor nga Ministria.

Neni 16

Mbështetja për përmirësimin e konkurrencës në bujqësi dhe në industrinë agro-ushqimore

1. Mbështetja për përmirësimin e konkurrencës në bujqësi dhe në industrinë agro-ushqimore bazohet në masa investuese dhe mbështetëse përmjet projekteve të cilat përmirësojnë gjendjen lidhur me:

- 1.1. zhvillimin e trajnimeve profesionale për ngritjen e kapaciteteve njerëzore që të përmbushen nevojat rurale;
- 1.2. ristrukturimin e potencialit fizik në sektorin agro-rural;
- 1.3. menaxhimin e resurseve ujore për bujqësinë;
- 1.4. përmirësimin e prodhimit, përpunimit dhe tregtimit të produkteve bujqësore.

Neni 17

Mbështetja për përmirësimin e cilësisë së jetës dhe inkurajimin e shumëllojshmërisë të veprimtarive ekonomike në zonat rurale

1. Mbështetja për përmirësimin e cilësisë së jetës dhe inkurajimin e shumëllojshmërisë së veprimtaritë ekonomike në zonat rurale ndihmon në mirëmbajtjen dhe përmirësimin e kushteve socialo-ekonomike në zonat më të largëta rurale që ndeshen me fenomenin e migrimit social të popullatës.

2. Kjo mbështetje bazohet në masa të ndryshme investuese dhe të përkrahjes nëpërmjet projekteve të cilat fuqizojnë investimet në ekonominë e gjerë rurale dhe përmirësojnë gjendjen lidhur me:

- 2.1. shumëllojshmërinë e fermave dhe veprimtaritë alternative në zonat rurale;
- 2.2. ripërtirja dhe zhvillimi i fshatrave, ruajtja dhe përmirësimi i trashëgimisë rurale.

Neni 18

Mbështetja për krijimin e iniciativave lokale

1. Përkrahja stimulon krijimin e iniciativave që përfshijnë fermerët, punonjësit e pyjeve dhe akterë të tjerë rural të cilët mund të ruajnë dhe të rrisin mëtej trashëgiminë lokale natyrore dhe kulturore, të ngritin ndërgjegjësimin për ruajtje të mjedisit dhe të promovojnë produktet tipike, turizmin dhe burimet e ripërtirira të energjisë.

2. Veprimet kryesore të mbështetjes në këto zona përfshijnë:

- 2.1. krijimin e kapaciteteve lokale të partneritetit, grupeve lokale të veprimit, dhe promovimin e aftësive të investimeve, të cilat mund të ndihmojnë në mobilizimin e potencialit lokal;
- 2.2. promovimin e partneritetit publik-privat;
- 2.3. promovimin e bashkëpunimit, inkurajimit të aftësisë së ndërmarrjeve dhe promovimin e përfshirjes së shërbimeve lokale që ofrohen;
- 2.4. përkrahjen në zbatimin e strategjive zhvillimore të komunitetit lokal.

KREU V

STRUKTURA ISNSTITUCIONALE PËR POLITIKËN E BUJQËSISË DHE ZHVILLIMIT RURAL

Neni 19

Komiteti ndërministror për bujqësi dhe zhvillim rural

1. Me këtë ligj, themelohet Komiteti ndërministror për bujqësi dhe zhvillim rural si organ këshillëdhënës i Qeverisë.
2. Detyrat dhe përgjegjësitë e Komitetit ndërministror përcaktohen më akte nënligjore nga Qeveria.
3. Komiteti ndërministror për bujqësinë dhe zhvillim, rural përveç detyrave të tjera, jep mendime dhe propozime për vendimet me të rëndësishme të Qeverisë në fushën e bujqësisë dhe të zhvillimit rural, lidhur me:
 - 3.1. propozimet për Planin Kombëtar të Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural;
 - 3.2. mbikëqyrjen dhe zbatimin e Planin Kombëtar të Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural;
 - 3.3. propozimet për aktet nënligjore në fushën e bujqësisë dhe të zhvillimit rural;
 - 3.4. marrëveshjet ndërkombëtare në fushën e bujqësisë dhe të zhvillimit rural;
 - 3.5. vendimet e tjera në fushën e bujqësisë dhe të zhvillimit rural.

KREU VI

BAZA E TË DHËNAVE DHE SISTEMI I INFORMIMIT

Neni 20

Baza e të dhënave

1. Ministria krijon bazën e të dhënave e cila përmban:
 - 1.1 regjistrin e fermave;
 - 1.2. regjistrin e prodhuesve dhe përpunuesve të produkteve bujqësore dhe ushqimore;
 - 1.3. regjistrin e shfrytëzimit të tokës bujqësore;
 - 1.4. regjistrin e blegtorisë;
 - 1.5. regjistrin e tregtarëve të produkteve dhe pasurive bujqësore;
 - 1.6. regjistrin e zonave më pak të zhvilluara.
2. Përveç të dhënave të përcaktuara në paragrafin 1 të këtij neni, nëse vlerësohet e nevojshme, Ministria mund të mbajë edhe të dhëna të tjera në sistemin e vet të informacionit.
3. Bazat e të dhënave, mbahen edhe në formë elektronike.
4. Kushtet dhe mënyra e mirëmbajtjes së bazës së të dhënave përcaktohen me akte nënligjore nga Ministria.

Neni 21

Shfrytëzimi i informatave nga bazat tjera të të dhënave

1. Me themelimin dhe mirëmbajtjen e bazës së të dhënave, Ministria mund të përdor edhe baza të dhënash të tjera, të cilat mbahen nga: institucionet, agjensitë publike dhe autoritete të tjera të autorizuara.
2. Ministria merr të dhënat nga institucionet e tjera si: hartat, fotot dhe orto- fotot digjitale sipas procedurave të përcaktuara me ligj.

Neni 22

Financimi i bazës së të dhënave

Baza e të dhënave që krijohet dhe menaxhohet nga Ministria siç është përcaktuar në këtë ligj, financohet nga Buxheti i Republikës së Kosovës.

Neni 23
Vënia në dispozicion e të dhënave

1. Të dhënat e krijuara nga baza e të dhënave në përputhje me këtë ligj janë publike, përveç të dhënave të tjera, të cilat konsiderohen si të dhëna personale dhe përbëjnë sekret të biznesit.
2. Të dhënat, të cilat konsiderohen si të dhëna personale duhet të vihen në dispozicion të palëve të treta në përputhje me Ligjin e mbrojtjes së të dhënave personale.

Neni 24
Sistemi i informacionit për çmimin e tregut

1. Sistemi i informacionit për çmimin e tregut përbëhet nga grumbullimi, zbatimi dhe publikimi i të dhënave për çmimin e produkteve bujqësore dhe ushqimore.
2. Ministria përcakton tregun përfaqësuese të produkteve bujqësore dhe ushqimore, personave fizik apo juridik që do të japin të dhëna, duke përcaktuar tipin, vëllimin dhe kohën e grumbullimit të të dhënave.
3. Sistemi i informacionit për çmimet e tregut krijohet dhe përcaktohet me akt nënligjor nga Ministria.

Neni 25
Kontabiliteti në fermë

1. Për përfituesit nga masat e politikës së bujqësisë dhe të zhvillimit rural, është i detyrueshëm mbajtja e kontabilitetit. Fermat jo përfituese mund të mbajnë kontabilitet në baza vullnetare.
2. Kriteret për përcaktimin e fermave që do të jenë pjesë e sistemit të mbajtjes së kontabilitetit përcaktohen me akt nënligjor nga Ministria.
3. Ministria është përgjegjëse për zbatimin teknik dhe organizativ të kontabilitetit në fermë.
4. Mbikëqyrja dhe zbatimi i kontabilitetit në fermë, bëhet nga komisioni i formuar me vendim të Ministrisë.
5. Të dhënat e përfituara nga mbajtja e kontabilitetit në ferma mund të përdoren në përputhje me Ligjin për mbrojtjen e të dhënave personale.

KREU VII

FORMAT E ORGANIZIMIT TË PRODHUESVE, PËRPUNUESVE DHE TREGTUESVE TË PRODUKTEVE BUJQËSORE DHE AGRO- USHQIMORE

Neni 26

Prodhuesit, përpunuesit dhe tregtuesit të produkteve bujqësore dhe agro- ushqimore

1. Prodhuesit, përpunuesit dhe tregtuesit e produkteve ushqimore dhe agro-ushqimore mund të organizohen në forma të ndryshme për të përfituar mbështetje në bujqësi.
2. Format e organizimit të prodhuesve, përpunuesve dhe tregtuesve të produkteve bujqësore dhe agro-ushqimore përcaktohen me akt nënligjor nga Ministria.

Neni 27

Kriteret për mbështetjen e organizatave dhe shoqatave

Kriteret që duhet të përmbushin organizatat dhe shoqatat e prodhuesve dhe përpunuesve të produkteve bujqësore dhe agro-ushqimore, për të përfituar mbështetje përcaktohen me akt nënligjor nga Ministria.

KREU VIII

SHËRBIMET PUBLIKE NË BUJQËSI DHE ZHVILLIM RURAL

Neni 28

Qëllimi i shërbimeve publike

1. Qëllimi i shërbimeve publike në bujqësi dhe zhvillim rural është mbështetja e zbatimit të Planit të Zhvillimit Kombëtar për Bujqësi dhe Zhvillim Rural për të ofruar shërbime afatgjata e të përherëshme në fushën e bujqësisë dhe të zhvillimit rural, nëse iniciativa private nuk mund të përmbushë nevojat publike.
2. Shërbimet publike në fushën e bujqësisë dhe zhvillimit rural janë:
 - 2.1. shërbimet këshillimore në bujqësi dhe zhvillimin rural;
 - 2.2. hulumtimet bujqësore dhe analizat laboratorike;
 - 2.3. shërbimet e ruajtjes së racës dhe varieteve në bujqësi e blegtori;
 - 2.4. analizat e politikave bujqësore;
 - 2.5. shërbimet e infrastrukturës së tregut dhe marketingut.

Neni 29
Detyrimet e një shërbimi publik

1. Shërbimet publike në bujqësi dhe zhvillim rural përfshijnë:

1.1. realizimin e vazhdueshëm dhe pa ndërprerje të aktivitetit të shërbimit të përcaktuar;

1.2. realizimi i këtij shërbimi për çdo fermer, grup fermerësh, person fizik apo juridik të angazhuar në aktivitetin bujqësor në përputhje me këtë ligj;

1.3. ofrimi i shërbimit në përputhje me programin e miratuar;

2. Çmimet e shërbimeve të ofruara nga shërbimi publik në fushën e bujqësisë përcaktohen në përputhje me legjislacionin në fuqi.

Neni 30
Programi i shërbimit publik

1. Programi i shërbimit publik në fushën e bujqësisë dhe të zhvillimit rural hartohet dhe miratohet nga Ministria në përputhje me Planin e Zhvillimit Kombëtar dhe duhet të specifikojë:

1.1. llojin dhe vëllimin e shërbimit publik, i cili ofrohet nga ky shërbim;

1.2. mënyrën, procedurën dhe dinamikën e realizimit të shërbimit publik.

Neni 31
Mbikëqyrja e shërbimit publik

1. Mbikëqyrja teknike dhe profesionale për ofrimin e shërbimit publik bëhet nga Ministria, e cila mund të autorizojë subjektin tjetër për realizimin e mbikëqyrjes teknike.

2. Mbikëqyrja teknike dhe profesionale, në rastin e autorizimit publik, bëhet nga personat të cilët janë të autorizuar për ushtrimin e kontrollit në fushën specifike të shërbimit publik.

3. Kriteret që zbatohen dhe që kërkohen për kualifikimin profesional të mbikëqyrjes përcaktohen me akt nënligjor nga Ministria.

KREU IX

MBËSHËTETJA PER HULUMTIMIN, ARSIMIMIN DHE TRAJNIMIN

Neni 32

Hulumtimet në bujqësi

Në përputhje me Planin për Zhvillim Kombëtar, Ministria në bashkëpunim me ministritë përkatëse si dhe në bashkëpunim me institucionet e arsimit të lartë dhe strukturat shkencore të tyre, bashkë financojnë hulumtimin e projekteve zhvillimore në bujqësi dhe zhvillim rural dhe infrastrukturë përkatëse.

Neni 33

Arsimimi dhe trajnimi për nevojat e bujqësisë dhe të zhvillimit rural

1. Ministria propozon dhe ndërmerri iniciativa të ndryshme të arsimit dhe trajnimit për nevojat e bujqësisë, agro-industrisë dhe zonave rurale në bashkëpunim me universitetet dhe institucionet tjera arsimore të specializuara në lëmin e bujqësisë.
2. Ministria mund të bashkë financojë iniciativa për sigurimin e pajisjeve të zbatimit praktik të arsimit dhe të trajnimit për nevojat e bujqësisë dhe të zhvillimit rural.
3. Përfitues të trajnimeve janë fermerë, punonjës dhe specialistë të bujqësisë dhe të agro-industrisë.

Neni 34

Studimet analitike dhe zhvillimore

1. Ministria kryen studime analitike dhe zhvillimore në bashkëpunim me institucionet e arsimit të lartë dhe strukturat shkencore të tyre, kryesisht në:
 - 1.1. realizimin e analizave ekonomike dhe të tjera të ndikimit në fushën e bujqësisë, zhvillimit rural dhe agro-industrisë;
 - 1.2. realizimin e analizave dhe të aktiviteteve planifikuese në fushën e bujqësisë, zhvillimit rural dhe agro-industrisë;
 - 1.3. përmbushjen e përgjegjësisë të rëndësishme për trajnimin dhe mbikëqyrjen e çështjeve zhvillimore në fushën e bujqësisë, zhvillimit rural dhe agro-industrisë.

KREU X INSPEKTIMI

Neni 35 Mbikëqyrja

1. Zbatimin dhe inspektimin e këtij ligji e bën Ministria.
2. Sipas dispozitave të këtij ligji inspektimin do ta bëjnë inspektori bujqësor, inspektori i veterinars dhe sigurisë së ushqimit në kuadër të përgjegjësive të përcaktuara me ligj.

Neni 36 Rastet e kundërvajtjeve administrative dhe sanksionet administrative

1. Shkeljet e mëposhtme, kur nuk përbëjnë vepër penale, përbëjnë kundërvajtje administrative:
 - 1.1. mos mbajtja e dokumentacionit të përdorur për përfitimin e fondeve për një periudhë katër (4) vjeçare.
 - 1.2. për kundërvajtjen administrative të përcaktuar sipas nën-paragrafit 1 të këtij neni, inspektori vendos gjobë në masën njëqind (100) deri treqind (300) euro.

KREU XI ANKESA

Neni 37 Procedura e ankesës

- 1..Kundër vendimit të inspektorit mund të paraqitet ankesë me shkrim të udhëheqësit të inspekcionit përkatës në afat prej pesëmbëdhjetë (15) ditësh, i cili brenda 30 ditësh duhet të jap përgjigjen me shkrim parashtruesit të ankesës.
- 2..Kundër vendimit të Udhëheqësit të inspekcionit përkatës , pala mund të paraqesë ankesë në Gjykatën kompetente në afat prej tridhjetë (30) dite.

KREU XII DISPOZITAT NDËSHKIMORE

Neni 38 Kundërvajtjet

1. Për kundërvajtje me gjobë prej njëmijë (1000) deri pesëmijë (5000) euro dënohet personi që:
 - 1.1. nuk i përdor fondet për qëllimet e destinuara si përfitues në pajtim me nenin 8 të këtij ligji.
 - 1.2. nuk ruan dhe nuk i paraqet personit të autorizuar dokumentacionin në periudhën katër (4) vjeçare sipas nenit 11 të këtij ligji.
 - 1.3. pengon personin e autorizuar në kryerjen e inspektimit, sipas nenit 35 të këtij ligji.

Neni 39

Të gjitha pagesat që rrjedhin nga zbatimi i dispozitave ndëshkuese të këtij ligji si dhe të hyrat tjera nga taksat, derdhen në Buxhetin e Republikës së Kosovës.

KREU XIII DISPOZITAT PËRFUNDIMTARE

Neni 40

1. Aktet nënligjore për zbatimin e këtij ligji duhet të nxirren në afat prej dymbëdhjetë (12) muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.
2. Planet dhe programet e dala në bazë të këtij ligji duhet të miratohen brenda dymbëdhjetë (12) muajsh.

Neni 41

1. Me krijimin e kushteve dhe mundësive ligjore, me këtë ligj do të themelohet Agjencia e Pagesave si organizatë publike buxhetore me status të personit juridik në mbështetje të fermerëve për bujqësinë dhe zhvillimin rural.

2. Agjencia e Pagesave do të krijohet që të jetë në pajtim me politikat bujqësore në BE për shpërndarjen dhe mbajtjen e llogarive për përdorimin e fondeve strukturale të BE-së.

Neni 42
Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi pesëmbëdhjetë (15) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.

Ligji Nr. 03/L-098
11 qershor 2009

Kryetari i Kuvendit të Republikës së Kosovës,

Jakup KRASNIQI